

Raadsvoorstel

afdeling
Maatschappelijk beleid

steller
M.A. Kramer

Gouda,
12 mei 2020

dossiernummer
3734

telefoon
0182-588608

onderwerp

RDOG HM jaarrekening 2019, programma 2024, begrotingswijziging 2020 en ontwerpbegroting 2021

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Een zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2020 en de ontwerpbegroting 2021 van het RDOG HM, alsmede een visie te geven op de eerste businesscase programma RDOG HM 2024 en deze zienswijze en visie integraal kenbaar te maken middels het versturen van bijgevoegde brief.

Toelichting

De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM) heeft via de brief van 14 april 2020 –met 5 bijlagen *- de deelnemende gemeenten gevraagd om een zienswijze op de begrotingswijziging 2020 en op de ontwerpbegroting RDOG HM 2021. Voorts vraagt de RDOG HM om een visie op de eerste businesscase van het programma RDOG2024.

* Bijlagen brief:

Bijlage 1 Businesscase 1 RDOG2024

Bijlage 2 Programmaplan RDOG2024

Bijlage 3 Begrotingswijziging 2020 RDOG Hollands Midden (voor zienswijze)

Bijlage 4 Samenvatting concept Programmabegroting 2021 RDOG Hollands Midden (in 1 oogopslag)

Bijlage 5 Concept Programmabegroting 2021 RDOG Hollands Midden

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De RDOG HM vraagt om vóór 1 juli 2020 zienswijzen te geven op de begrotingswijziging 2020 en op de ontwerpbegroting 2021. Tevens vraagt de RDOG HM naar de visie op de eerste businesscase van het programma RDOG2024. De ingezonden zienswijzen en visies van de 18 deelnemende gemeenten worden door de RDOG HM meegewogen in de behandeling van de onderwerpen in de RDOG HM-vergadering van het algemeen bestuur op 1 juli 2020.

Het algemeen bestuur heeft de jaarrekening 2019 op 25 maart 2020 goedgekeurd en het document is bij deze nota ter informatie (zie bijlage 6). Via de ingekomen raadsstukken Sociaal wordt de raad geïnformeerd over de RDOG HM-vergaderingen van het algemeen bestuur.

2 Argumenten

Algemeen

De gemeente Gouda neemt deel in een aantal gemeenschappelijke regelingen. De ontwerpbegrotingen en begrotingswijzigingen van deze gemeenschappelijke regelingen worden conform de Wgr (de Wet op de gemeenschappelijke regelingen) voor een zienswijze voorgelegd aan de raad. De RDOG HM is een gemeenschappelijke regeling.

De taken van de RDOG HM liggen in het verbinden van de publieke gezondheid, het sociaal domein en het veiligheidsdomein. De wisselwerking tussen beleid, onderzoek en praktijk verhoogt de effectiviteit van het werk en komt daarmee ten goede aan de inwoners. Een brede RDOG HM waarvoor de gemeenten Hollands Midden hebben gekozen, biedt kostenvoordelen en vermindert de kwetsbaarheid van de afzonderlijke taken.

De uitvoerende eenheden van de RDOG HM zijn de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Midden (GGD), bureau Geneeskundige Hulpverlening bij Ongelukken en Rampen (GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening Hollands Midden (RAV).

De RDOG HM bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de inwoners in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisissomstandigheden.

De RDOG HM werkt daarbij op het snijvlak van zorg, veiligheid en openbaar bestuur, zowel in reguliere als bij omstandigheden waar opschaling is vereist.

De RDOG HM verzoekt om zienswijzen in een periode die in het teken staat van de Corona pandemie. Het dagelijkse leven, zowel op het werk als thuis, wordt in belangrijke mate bepaald door de maatregelen die we als samenleving nemen om de gevolgen van de pandemie te beperken en om de ouderen en kwetsbaren in onze samenleving te beschermen.

In de afgelopen periode is meer zichtbaar hoe de RDOG HM de verschillende taken voor de samenleving uitvoert, dan in een jaar zonder pandemie. In het oog springen daarbij de werkzaamheden van de Regionale Ambulance Voorziening, de GHOR en het team infectieziektebestrijding. Veel andere - minder zichtbare - taken zijn in aangepaste vorm zoveel mogelijk doorgegaan.

Inmiddels zijn de contouren voor de werkzaamheden van de RDOG HM in de komende periode duidelijk aan het worden. Flexibele inzet van het personeel maakte het mogelijk om op te schalen voor de werkzaamheden voor infectieziektebestrijding. Veel uitstelbare werkzaamheden zijn verplaatst naar de periode na de zomermaanden. Dit betreft bijvoorbeeld werkzaamheden op scholen en de implementatie van veranderingen in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De verwachting is dat achterstanden in cliëntgebonden werkzaamheden in belangrijke mate ingehaald kunnen worden. Ten slotte meldt de RDOG HM dat duidelijk is dat voor verschillende (aanvullende) taken de opgelopen achterstanden niet meer worden goedgemaakt. Het betreft bijvoorbeeld de taken reizigersadvisering en de aanvullende inzet voor gezondheidsbevordering (cursussen). In mindere mate betreft het ook de taak sociaal medische advisering.

Argumenten

1. Beslispunt 'Een zienswijze te geven op de begrotingswijziging 2020 van de RDOG HM'

Begrotingswijziging 2020: de wijzigingen betreffen de kosten van de loonontwikkeling, Veilig Thuis (VT), de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgg), het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) en het programma RDOG2024.

De aanpassing van de begroting betreft een aantal zaken die bij de vaststelling van de RDOG HM-begroting 2020 nog niet duidelijk was en betreft:

1. De loonkostenontwikkeling 2020 overstijgt de index in de begroting 2020.
- 2.a. Het Portefeuillehoudersoverleg Publieke Gezondheid (PPG) heeft besluiten genomen over de opdracht voor de taakuitvoering van Veilig Thuis en
- 2.b. het PPG heeft besluiten genomen over de taken die samenhangen met de inwerkingtreding van de Wvvgg.
3. Een administratieve neerwaartse aanpassing van de kosten voor het RVP.
4. De financiële consequenties van het programma RDOG2024

Voor het overzicht van de kosten en een nadere toelichting zie bijlage a en hoofdstuk 4, Financiële gevolgen.

Samenvatting conclusies uit bijlage a: de RDOG HM volgde de FKGR in de ontwerpbegroting 2020 en in de begrotingsaanpassing wordt het verschil tussen de werkelijke loonkosten en de FKGR-indexering gecorrigeerd. In de voorgestelde zienswijze wordt deze voorgestelde correctie afgeraden. Voorts zijn de volgende kosten verwerkt: de kosten van VT, kosten van Khonraad, de vermindering van de kosten van het RIVM en de kosten voor de eerste businesscase RDOG HM.

2. Beslispunt: 'Een visie te geven op de eerste businesscase programma RDOG2024'

De eerste businesscase programma RDOG2024 geeft de investeringen aan voor 2020 en 2021 en geeft duidelijkheid over de effecten van het programma RDOG2024.

Het doel van de eerste businesscase is een beschrijving te geven van de investeringen die in 2020 en 2021 nodig zijn om structurele organisatieverbeteringen door te voeren. De RDOG HM wordt hierdoor wendbaar en toekomstbestendig. Hiertegenover staan de merkbare effecten voor inwoners en gemeenten die deel uit maken van de gemeenschappelijke regeling RDOG HM. Deze eerste businesscase wordt eind 2020 opgevolgd door een verdere uitwerking van de middellange termijnbegroting van de RDOG HM. Daarin is opgenomen welke financiële consequenties gepaard gaan met de effecten van RDOG2024, inclusief een betrouwbare begroting voor de periode 2021-2025. Hiermee wil de RDOG HM uit de spiraal komen van voortdurende aanvragen voor additionele budgetten. Dit is met uitzondering van autonome ontwikkelingen zoals nieuwe wettelijke taken en cao-effecten die algemeen bindend zijn.

Conclusie: Naast een wendbare en toekomstbestendige RDOG HM zijn de doelen om betrouwbare begrotingen op te leveren en om de vraag voor additionele budgetten te voorkomen. Geadviseerd wordt het doel van deze eerste businesscase te onderkennen.

3. Beslispunt 'Een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2021 van de RDOG HM'

De ontwerpbegroting 2021 voldoet aan de door de FKGR opgelegde indexeringspercentages

Voor de gemeenschappelijke regelingen die vallen onder regio Holland-Midden waartoe ook de gemeenschappelijke regeling RDOG HM behoort zijn nieuwe afspraken gemaakt voor de begrotingsperiode 2021. Dit financieel kader is aan de dagelijks besturen van de gemeenschappelijke regelingen kenbaar gemaakt. (Zie de brief Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands-Midden –FKGR- voor begrotingen 2021 kenmerk 1237568 d.d. 28 oktober 2019, bijlage 8.) De toegestane prijsindexatie voor 2021 bedraagt 3,88% voor beloning werknemers en 1,80% voor netto materieel ten opzichte van 2020. (De RDOG HM hanteert volgens deze systematiek $3,88\% \times 80\% + 1,8\% \times 20\%$.) RDOG HM voldoet aan de door de FKGR opgelegde indexeringspercentages

Conclusie: de RDOG HM voldoet aan het door de FKGR gevraagde indexeringspercentage.

Andere financiële mutaties in de ontwerpbegroting 2021 ten opzichte van 2020

De financiële mutaties ten opzichte van de vastgestelde RDOG HM-begroting 2020 betreffen:

1. De toename aantal inwoners en kinderen.
2. De actualisering van de kostenraming voor Veilig Thuis.
3. De onderbrenging van het Zorg- en Veiligheidshuis bij de RDOG HM. (Voor gemeenten budgettair neutraal.)
4. De structurele uitvoering van de taken voortvloeiend uit de Wggz (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.)
5. De kosten voor software voor de Wggz (Khonraad).
6. De kosten voor het programma RDOG2024.

De ontwerpbegroting 2021 is gewijzigd ten opzichte van 2020. De wijzigingen zijn verwerkt in de ontwerpbegroting.

Zie bijlage b voor de toelichting en het overzicht van de kosten en hoofdstuk 4, Financiële gevolgen

Samenvatting conclusie uit bijlage b: alle bovenstaande mutaties zijn verwerkt in de ontwerpbegroting 2021.

4. Beslispunt: 'De zienswijze(n) op de begrotingswijziging 2020 en de ontwerpbegroting 2021 HM, alsmede de visie op de eerste businesscase integraal te geven via de bijgevoegde brief aan de RDOG HM'

Geadviseerd wordt om één integrale zienswijze te geven op de begrotingswijziging 2020 en de ontwerpbegroting 2021, omdat beide documenten in elkaars verlengde liggen. Tevens geldt dit advies voor het programma RDOG2024 waarop een visie wordt gevraagd.

Het advies om de volgende zienswijze en visie te geven:

In deze tijd waar onze samenleving wordt getroffen door het Corona virus is het eens te meer duidelijk hoe belangrijk de diensten van de RDOG HM zijn ter bescherming van de inwoners. De ambulancedienst en de medewerkers van de GGD staan in de frontlinie voor onze gezondheid. De grote inzet en volharding waarmee de RDOG HM de Corona crisis te lijf gaat oogst bewondering en respect. De gemeente Gouda wenst de RDOG HM sterkte toe en trekt samen op om deze crisis te bestrijden.

De visie op het programma RDOG2024

In het programma RDOG2024 worden de kosten en investeringen inzichtelijk gemaakt over de periode 2020 en 2021. Deze kosten zijn noodzakelijk om een wendbare en toekomstbestendige organisatie te ontwikkelen. De gemeente Gouda erkent de noodzakelijkheid van het programma RDOG2024 en de daarmee gepaard gaande kosten en investeringen. Voorts verwacht de gemeente Gouda dat in de tweede businesscase inzichtelijk wordt gemaakt welke effecten worden beoogd om de RDOG HM robuust te maken. Verwacht wordt dat de RDOG HM alles in het werk stelt om een wendbare en datagedreven organisatie te worden en te blijven.

Daaruit moet duidelijk naar voren komen welke voordelen dit heeft voor onze inwoners, maar tevens ook welke financiële voordelen worden behaald met de investeringen zoals in de automatisering.

Voorts wordt verwacht dat de uitkomst is dat realistische meerjarige begrotingen worden opgeleverd, waarbij ingestoken wordt op de strategische keuzes voor toekomstige ontwikkelingen. Het is gebleken dat diverse keren door deelnemende gemeenten is gevraagd om scenario's aan hen voor te leggen. Deze scenario's zijn achterwege gebleven omdat de taken worden uitgevoerd op het wettelijk minimum.

Van de RDOG HM wordt verwacht dat de organisatie wendbaar, datagedreven en strategisch ingestoken is. Dat betekent dat de RDOG HM voor de toekomstige ontwikkelingen een visie heeft en deze visie vertaalt in een strategie waarbij scenario's worden uitgewerkt.

De zienswijze op de begrotingswijziging 2020 en de ontwerpbegroting 2021

Opnieuw worden de gemeentelijke bijdragen verhoogd. In de voorliggende ontwerpbegroting en de begrotingswijziging is aangegeven dat de verhogingen van de bijdragen onder andere direct gevolg is van keuzes die zijn gemaakt door het PPG en door het algemeen bestuur RDOG HM om extra taken uit te voeren. Ook de extra meldingen bij VT leveren extra kosten op. Gebleken is dat een deel van de kosten ontstaan door de extra meldingen door de RDOG HM zelf worden dragen. Enerzijds ziet de gemeente Gouda dat de taboe van de VT-meldingen doorbroken is, anderzijds is een zorg voor de juiste afhandelingen binnen de gestelde tijden. De gemeente Gouda constateert dat de veiligheid van de VT-cliënten geborgd is, dat is de hoogste prioriteit. Gevraagd wordt aan de RDOG HM om uiterste inspanning te leveren om de wachtlijsten binnen de gestelde termijnen op te lossen. Daarbij wordt ook gekeken naar de aanpak van de ketenpartners waarvan Veilig Thuis onderdeel vanuit maakt.

Met betrekking tot het hanteren van de richtlijnen van de FKGR het volgende. De gemeente Gouda constateert dat de RDOG HM de richtlijnen van de FKGR volgt in de ontwerpbegrotingen. Van de RDOG HM wordt verwacht deze richtlijnen ook in de toekomst te blijven volgen. Bij het hanteren van deze methodiek berekent de RDOG HM achteraf de verschillen in indexering tussen het percentage van de FKGR en de werkelijke percentages.

De gemeente Gouda is van mening dat de richtlijnen voor indexeringen vanuit de FKGR kaderstellend zijn bedoeld. Met deze methodiek beschikt de RDOG HM over een methodiek van indexering die een bepaalde zekerheid waarborgt. Dit impliceert dat vooralsnog aangesloten wordt bij het indexpercentage, zoals de FKGR dat berekend heeft voor 2020 en dat niet nu gerekend wordt met een hogere indexering. Ten tijde van de jaarrekening 2020 (en 2021) wordt gezien of sprake is van een structureel tekort en of dit tekort mogelijkerwijze gedekt moet worden met een extra structurele bijdrage. Door het hanteren van deze methodiek heeft de RDOG HM de taak om gedurende het jaar te kijken naar mogelijke structurele bezuinigingen.

Advies: de RDOG HM via de brief te informeren over bovenstaande visie en zienswijze.

3 Kanttekeningen

3.1 Kanttekeningen

De effecten van de coronacrisis in 2020 zijn niet meegenomen in de eerste begrotingswijziging 2020. De crisis zal zijn weerslag hebben op de uitkomst van baten en lasten in 2020.

De RDOG HM houdt de gemeenten op de hoogte van de risico-inschatting en de verwachte effecten.

In de vastgestelde jaarstukken 2019 een paragraaf opgenomen over de coronacrisis.

De eerste bestuursrapportage 2020 van de RDOG HM gaat in op van de verwachte financiële effecten van de coronacrisis.

Op landelijk niveau worden afspraken gemaakt tussen de NZa (Nederlandse Zorgautoriteit) en GGD GHOR Nederland over de kosten met betrekking tot de coronacrisis. Op landelijk niveau is toegezegd dat de GGD-kosten voor coronacrisis worden gecompenseerd door het Rijk.

In de tweede bestuursrapportage 2020 van de RDOH HM wordt een actuele prognose van de baten en lasten in 2020 gegeven en vervolgens een tweede begrotingswijziging 2020 opgesteld. Daarin zullen de op dat moment bekende effecten van de coronacrisis zijn verwerkt. In het najaar 2020 is het aannemelijk dat gemeenteraden een zienswijze wordt gevraagd op de tweede begrotingswijziging.

Disclaimer: In de begrotingswijziging 2020 en in de ontwerpbegroting 2021 is nog geen rekening gehouden met de mogelijke financiële gevolgen van de Coronacrisis.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Juridische gevolgen

Algemeen

De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam de ontwerpbegroting acht weken voordat het aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. Deze plicht geldt niet alleen bij raadsregelingen of gemengde regelingen waaraan raden deelnemen, maar geldt tevens voor collegeregelingen, burgemeestersregelingen en gemengde regelingen waaraan geen raden deelnemen. Op die manier heeft de gemeenteraad altijd zicht op de begroting van een gemeenschappelijk openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan, hetgeen past bij het budgetrecht van de gemeenteraad.

Op grond van artikel 35, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunnen de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen. Daarmee kan de gemeenteraad in het kader van zijn toezichthoudende taak bezwaren uiten voordat het definitieve besluit tot vaststelling van de begroting wordt genomen.

De gemeenteraad kan zo nodig zijn zienswijze naar voren brengen bij Gedeputeerde Staten (GS) in het kader van schorsing of vernietiging.

Begrotingswijzigingen waarbij de Bijdrage Per Inwoner en/of Bijdrage Per Kind (BPI/BPK) wijzig(t)en, worden voorgelegd voor een zienswijze aan de gemeenteraden.

Andere begrotingswijzigingen zijn administratieve begrotingswijzigingen en daarbij wijzigt de BPI/BPK niet. In die gevallen worden de wijzigingen niet voor een zienswijze aan de raad aangeboden.

De behandeling van deze nota vindt tijdig plaats, uiterlijk 1 juli wordt gereageerd op de verzoeken om zienswijzen van de RDOG HM.

Conclusie: er zijn geen juridische consequenties. De zienswijze kan worden gegeven voor 1 juli.

Financiële gevolgen begrotingswijziging 2020

De gevraagde Goudse bijdrage ad € 4.262.000,-- volgens de begrotingswijziging 2020 wordt in het 1ste ijkmoment verwerkt.

De RDOG HM vraagt via de begrotingswijziging 2020 een Goudse bijdrage van € 4.262.000,-- De Goudse bijdrage bedroeg over de ontwerpbegroting 2020 bedroeg € 4.006.000,--; een ophoging van € 256.000,--.

De inhoud van de begrotingswijziging is tweeledig:

- a. Een wijziging van de gemeentebijdrage (BPI/BPK). Het financieel effect is een verhoging van de gemeentebijdrage.
- b. Tevens wordt met deze begrotingswijziging 2020 een administratieve wijziging doorgevoerd. Dit betreft een stijging van overige opbrengsten gemeenten en een onderlinge verschuiving met een actualisatie van de verwachte baten en lasten in 2020.

Zie bijlage a voor een financieel overzicht.

Financiële gevolgen programma RDOG2024

Programma RDOG2024	2020	2021	Totaal
bedragen x 1.000 voor 18 gemeenten	€	€	€
Structurele bijdrage van 18 gemeenten aan het programma	829	1.115	1.944
Incidentele bijdrage van 18 gemeenten aan het programma	372	718	1.090
Bijdrage van 18 gemeenten aan het programma	1.201	1.833	3.034
Incidentele bijdrage uit de Algemene reserve GGD	566	0	566
Incidentele bijdrage uit de Bestemmingsreserve ERP	300	300	600
Totale kosten van het programma RDOG2024	2.067	2.133	4.200

Financiële gevolgen ontwerpbegroting 2021

De gevraagde Goudse bijdrage ad € 4.513.000,-- volgens de ontwerpbegroting 2021 wordt in het 2de ijkmoment verwerkt.

De RDOG HM vraagt via de ontwerpbegroting 2021 een Goudse bijdrage van € 4.513.000,--

Zie bijlage b voor een toelichting en een financieel overzicht.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

De publieke gezondheidszorg levert een bijdrage aan de duurzaamheid

Publieke gezondheidszorg gaat over preventie: het verbeteren van de gezondheid en het voorkomen van ziekte. Sinds een aantal jaren wordt 'gezondheid' als meer gezien dan 'niet-ziek-zijn'. Om dat te benadrukken is in 2011 het begrip 'positieve gezondheid' geïntroduceerd. Positieve gezondheid laat zien dat gezond zijn gaat om het positief functioneren op alle levensgebieden.

Positieve gezondheid: het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

Het concept positieve gezondheid gaat uit van zes dimensies: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, sociaal-maatschappelijk participeren en dagelijks functioneren.

Het concept sluit naadloos aan bij actuele veranderingen in de zorg en het sociaal domein waarbij uitgegaan wordt van de eigen kracht, zelfredzaamheid, het betrekken van het eigen netwerk en –waar mogelijk- het herstel van het gewone leven van inwoners. Als inwoners het niet op eigen kracht redden, is de overheid er voor hen. De RDOG HM omarmt deze visie daarom als startpunt voor de gezamenlijke agenda met de gemeenten.

6 Communicatie / interactiviteit

Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de ontwerpbegroting voor een ieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld. De bekendmaking van de zakelijke inhoud van de ter inzage legging vindt plaats in het Goudse Gemeentebblad.